Gemeente leudal

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum 11 december 2023

Agendapunt

Onderwerp Septembercirculaire 2023

Portefeuillehouder(s) drs. H. van Helden MBA (wethouder)

Inhoudelijk voorstel

Met Prinsjesdag is de septembercirculaire 2023 gepubliceerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De septembercirculaire 2023 geeft een geactualiseerd beeld van de omvang van het gemeentefonds, gebaseerd op de Miljoenennota 2024 van het Rijk. Doordat het kabinet demissionair is is het aantal wijzigingen in taken beperkt. De circulaire bestaat voornamelijk uit de jaarlijkse aanpassingen.

Hierna wordt bij "Gemeentefonds naar Leudalse situatie" een tekstuele toelichting gegeven op de consequenties voor Leudal. In de financiële paragraaf wordt per onderdeel de voorgestelde verwerking aangegeven en wordt op het einde een tabel getoond waarin het resultaat van de circulaire wordt aangegeven vóór en ná de voorgestelde verwerking.

Het totale effect van de septembercirculaire 2023 voor Leudal is als volgt:

(Bedragen x €1)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
A	Voorgaande jaren	€ -2.587	€ -8.756					
B	Accres, hoeveelheden en uitkeringsbasis/-factor			€ -200.927	€ 724.465	€ 588.505	€ 499.051	€ 1.511.767
C	Plafond BCF			€ 611.787				
D	Mutaties in het Sociaal Domein			€ 44.768	€ 104.286	€ 46.244	€ 42.440	€ 39.657
E	Overige mutaties			€ -53.112	€ -123.298	€ -200.468	€ -278.022	€ -363.953
F	**Totaal**	**€ -2.587**	**€ -8.756**	**€ 402.516**	**€ 705.453**	**€ 434.281**	**€ 263.469**	**€ 1.187.471**

Gemeentefonds naar Leudalse situatie

A. Voorgaande jaren

De afrekening voorgaande jaren wordt in 2021 en 2022 veroorzaakt door aanpassing van aantallen (landelijk en lokaal). Daarnaast zijn er wijzigingen in de suppletie-uitkering integratie sociaal domein en jeugdhulp kinderen in een AZC. Voor Leudal een totaal effect van € -2.587 resp. € -8.576.

B. Accres, hoeveelheden en uitkeringsbasis

De mutaties van het accres, hoeveelheden en uitkeringsbasis/-factor laten voor de jaarschijven 2024 tot en met 2026 een positief beeld zien. Voor 2023 is deze negatief. In onderstaande tabel is het effect voor de gemeente weergegeven.

(Bedragen x €1)

B	Accres, hoeveelheden en uitkeringsbasis/-factor	2023	2024	2025	2026	2027
1	Volume accres					€ 1.154.894
2	Loon/prijs accres		€ 803.746	€ 660.126	€ 561.426	€ 575.030
3	Uitkeringsbasis/-factor	€ -257.860	€ -176.751	€ -169.314	€ -174.235	€ -202.952
4	Hoeveelheden	€ 56.933	€ 97.470	€ 97.693	€ 111.860	€ 110.432
5	Financieringssystematiek (incl. deel BCF)					€ -125.637
	Totaal	**€ -200.927**	**€ 724.465**	**€ 588.505**	**€ 499.051**	**€ 1.511.767**

1. Volume accres. In de Voorjaarsnota 2023 is besloten om het gemeentefonds vanaf 2027 te indexeren. Dit wordt gedaan op basis van de nieuwe methode van een 8-jaars historisch gemiddelde ontwikkeling van het bruto binnenland product (bbp). Voorheen was er de systematiek van "samen de trap op en af". Afhankelijk van de rijksuitgaven steeg resp. daalde de uitkering in het gemeentefonds. Door de nieuwe methode schommelt het gemeentefonds minder dan voorheen.

2. Loon/prijs accres. De loon-/prijsontwikkeling is geactualiseerd ten opzichte van de meicirculaire 2023 en leid tot een structurele stijging van het gemeentefonds.

3. Uitkeringsbasis/-factor. Door de continue bijstellingen van de landelijke aantallen (uitkeringsbasis) vindt er bij iedere circulaire een aanpassing van de uitkeringsfactor plaats. Voor 2023 is de uitkeringsfactor verlaagd, een effect van € -257.860 voor Leudal. Ook in de jaren 2024-2027 wordt de uitkeringsfactor verlaagd. Dit leidt tot een lagere uitkering in alle jaren.

4. De actualisatie van de lokale aantallen leidt tot een voordeel van € 56.933 in 2023 oplopend tot € 110.432 in 2027.

5. In de meicirculaire 2023 is aangegeven dat er een correctie zou plaatsvinden in verband met de afstorting in het BTW Compensatie Fonds (BCF) inzake de nieuwe financieringssystematiek. Voor Leudal een effect van € -125.637.

C. Plafond BCF
Het BTW Compensatie Fonds is een apart onderdeel binnen de rijksbegroting waaruit gemeenten BTW kunnen compenseren. Het BCF kent een plafond. Jaarlijks wordt in de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de over-/onderuitputting en afgerekend met de gemeenten. Voor 2023 wordt een onderuitputting van het BCF verwacht en daarom wordt het restant als voorschot toegevoegd aan de algemene uitkering. Dit heeft een positief effect voor de gemeente Leudal van € 611.787.

D. Mutaties in het Sociaal Domein
Met betrekking tot het sociaal domein zijn er een aantal mutaties in het gemeentefonds. De belangrijkste drie mutaties zijn:
1. Eenmalig in 2024 extra middelen van € 55.684 voor bijzondere bijstand en vroegsignalering. Dit om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. In de meicirculaire 2023 is al eerder een bedrag beschikbaar gesteld voor 2023.
2. Rijksvaccinatieprogramma. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie overgedragen aan gemeenten.
3. Structureel worden extra middelen ontvangen ter compensatie van de verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw).

Een specificatie is opgenomen in de financiële paragraaf.

E. Overige mutaties
Tot slot zijn er nog overige mutaties die per saldo leiden tot het volgende effect voor Leudal:

F	Overige mutaties	2023	2024	2025	2026	2027
						(Bedragen x €1)
1	Mutaties WOZ-waarden en rekentarieven	€ -68.637	€ -139.414	€ -217.077	€ -294.383	€ -373.428
2	Overige mutaties < € 10.000 per jaar	€ 15.525	€ 16.116	€ 16.609	€ 16.361	€ 9.475
	Totaal	**€ -53.112**	**€ -123.298**	**€ -200.468**	**€ -278.022**	**€ -363.953**

In het gemeentefonds wordt een correctie gedaan voor de zogenoemde "overige eigen middelen" van gemeenten. De basis voor deze correctie is de WOZ-waarden voor de woningen en niet-woningen. De WOZ-waarden zijn geactualiseerd op basis van de meest recente gegevens. Dit heeft geleid tot per saldo hogere WOZ-waarden en daardoor een hogere correctie (nadeel) in het gemeentefonds.

<u>Overige mededelingen in de septembercirculaire</u>
In de meicirculaire 2023 was de verwachting dat de verdeling van het laatste deel van de energietoeslag plaats zou vinden in de septembercirculaire 2023. Doordat de noodzakelijke wijziging van de

Participatiewet niet tijdig is goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer is dit nog niet verwerkt. De voorgaande tranches zijn verdeeld via het onderdeel algemene uitkering. De laatste tranche gaat via een decentralisatie uitkering.

De verwachting is dat in de meicirculaire 2024 extra middelen worden toegevoegd aan het gemeentefonds voor de intensivering van beschut werk. Aanleiding hiervoor is een recent onderzoek waaruit blijkt dat gemeenten per beschutte werkplek geld moeten bijleggen wegens de lage netto toegevoegde waarde van medewerkers.

Vanaf 2028 wordt het re-integratiebudget voor gemeenten structureel verlaagd. Deze maatregel is een onderdeel van de ombuigingen om de rijksbegroting op orde te houden. Het Rijk realiseert zich dat gemeenten hierdoor mogelijk minder bijstandsgerechtigden kunnen ondersteunen. Voor Leudal leidt dit tot een afname van afgerond € 20.000.

Financiële paragraaf

Als eerste wordt hierna de voorgestelde financiële verwerking van de circulaire per onderdeel gegeven. De voorgestelde financiële verwerking is op basis van de reguliere methode. Saldi uit voorgaande jaren en het huidige jaar worden gestort dan wel onttrokken aan de egalisatiereserve gemeentefonds. Bij deze reserve is een maximum vastgesteld op 2% van het gemiddelde niveau van de algemene uitkering over de periode van zes jaar. Voor 2023 is het maximum berekend op € 1.328.373. Boven dit maximum wordt een positief saldo toegevoegd aan het begrotingssaldo. Hieronder wordt aangegeven of iets wordt verrekend met de egalisatiereserve gemeentefonds conform de standaard werkwijze. Op het einde wordt bekeken hoe de stand van deze reserve gemuteerd moet worden in verband met de maximum omvang.

Het totale effect van de septembercirculaire 2023 voor Leudal is als volgt:

								(Bedragen x €1)
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
A Voorgaande jaren	€ -2.587	€ -8.756					
B Accres, hoeveelheden en uitkeringsbasis/-factor			€ -200.927	€ 724.465	€ 588.505	€ 499.051	€ 1.511.767
C Plafond BCF			€ 611.787				
D Mutaties in het Sociaal Domein			€ 44.768	€ 104.286	€ 46.244	€ 42.440	€ 39.657
E Overige mutaties			€ -53.112	€ -123.298	€ -200.468	€ -278.022	€ -363.953
F **Totaal**	**€ -2.587**	**€ -8.756**	**€ 402.516**	**€ 705.453**	**€ 434.281**	**€ 263.469**	**€ 1.187.471**

Financiële verwerking van de circulaire

A. Voorgaande jaren
Het totale effect over 2021 en 2022 is € 11.343 negatief. Voorgesteld wordt om dit conform de standaard methode te verwerken.

B. Accres, hoeveelheden en uitkeringsbasis/-factor

						(Bedragen x €1)
B Accres, hoeveelheden en uitkeringsbasis/-factor	2023	2024	2025	2026	2027
1 Volume accres					€ 1.154.894
2 Loon/prijs accres		€ 803.746	€ 660.126	€ 561.426	€ 575.030
3 Uitkeringsbasis/-factor	€ -257.860	€ -176.751	€ -169.314	€ -174.235	€ -202.952
4 Hoeveelheden	€ 56.933	€ 97.470	€ 97.693	€ 111.860	€ 110.432
5 Financieringssystematiek (incl. deel BCF)					€ -125.637
Totaal	**€ -200.927**	**€ 724.465**	**€ 588.505**	**€ 499.051**	**€ 1.511.767**

In het onderdeel "Gemeentefonds naar Leudalse situatie" is per punt een inhoudelijke toelichting gegeven op de mutatie. Voorgesteld wordt om dit voor alle jaren conform de standaard methode te verwerken.

C. Plafond BCF

Het voorschot onderuitputting BCF van € 611.787 wordt verwerkt volgens de standaard methode.

D. Mutaties in het Sociaal Domein

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de diverse mutaties.

D	Mutaties in het Sociaal Domein	2023	2024	2025	2026	2027
						(Bedragen x €1)
1	Bijzondere bijstand en vroegsignalering		€ 55.684			
2	Rijksvaccinatieprogramma		€ 6.428	€ 6.771	€ 6.048	€ 6.160
3	Participatie	€ 44.397	€ 42.232	€ 39.201	€ 35.967	€ 33.100
4	Overige mutaties < € 10.000	€ 371	€ -58	€ 272	€ 425	€ 397
	Totaal	**€ 44.768**	**€ 104.286**	**€ 46.244**	**€ 42.440**	**€ 39.657**

1. Van de eenmalig in 2024 extra middelen voor bijzondere bijstand en vroegsignalering wordt voorgesteld, net zoals in de meicirculaire 2023 voor het jaar 2023, om dit toe te voegen aan het begrotingssaldo. Mochten de huidige budgetten voor minimabeleid onvoldoende blijken te zijn, dan zal voor de stijgende kosten aanspraak gemaakt worden op het begrotingssaldo.
2. Met betrekking tot het rijksvaccinatieprogramma wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de reserve gemeentefonds onderdeel taakmutaties. De GGD voert dit voor de gemeente uit en zal voor de bekostiging hier aanspraak op maken. Dit is nog niet verwerkt in de begroting 2024 van de VRLN.
3. De extra middelen voor de Participatie Wsw worden toegevoegd aan het exploitatiebudget zodat dit doorbetaald kan worden aan Westrom.

De overige mutaties betreft een verlaging van het gemeentefonds in verband met de overdracht van de taken van gemeenten naar het UWV in het kader van technische werkvoorzieningen voor visueel beperkten. Daarnaast is er een verhoging van het gemeentefonds in het kader van het laten staan van hulpmiddelen die vanuit de WMO zijn verstrekt in verband met logeren indien een cliënt verhuisd naar een Wlz-instelling (Wet langdurige zorg). Elk van deze overige mutaties heeft voor Leudal een effect van minder dan € 2.000 (negatief resp. positief) per jaar. Hiervan wordt voorgesteld om dit conform de standaard methode te verwerken.

E. Overige mutaties

De specificatie van de overige mutaties is als volgt:

F	Overige mutaties	2023	2024	2025	2026	2027
						(Bedragen x €1)
1	Mutaties WOZ-waarden en rekentarieven	€ -68.637	€ -139.414	€ -217.077	€ -294.383	€ -373.428
2	Overige mutaties < € 10.000 per jaar	€ 15.525	€ 16.116	€ 16.609	€ 16.361	€ 9.475
	Totaal	**€ -53.112**	**€ -123.298**	**€ -200.468**	**€ -278.022**	**€ -363.953**

1. De WOZ-waarden zijn geactualiseerd op basis van de meest recente gegevens. Dit heeft geleid tot per saldo hogere WOZ-waarden en daardoor een hogere correctie (nadeel) in het gemeentefonds.
2. De overige mutaties betreft twee mutaties waarvan het effect per jaar kleiner is dan € 10.000. Als eerste gaat hierbij om structureel extra middelen in verband met de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestaties gebouwen (EPBD III). Gemeenten zijn verantwoordelijk voor toezicht en handhaving. Daarnaast wordt in 2023 t/m 2026 jaarlijks € 7.062 extra middelen ontvangen voor veilig wonen van decentrale bestuurders. Dit naar aanleiding van de wijziging in de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers.

Voorgesteld wordt om deze mutaties conform de standaard methode te verwerken.

Gemeente leudal

Effect septembercirculaire op basis van voorgestelde verwerking

Uitgaande dat wordt ingestemd met de voorgestelde verwerking van de diverse onderdelen is het effect van de septembercirculaire als volgt:

(Bedragen x €1)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
G	Resultaat circulaire voor verwerking	€ -2.587	€ -8.756	€ 402.516	€ 705.453	€ 434.281	€ 263.469	€ 1.187.471
D2	Rijksvaccinatieprogramma				€ -6.428	€ -6.771	€ -6.048	€ -6.160
D3	Participatie, doorbetaling Wsw-middelen			€ -44.397	€ -42.232	€ -39.201	€ -35.967	€ -33.100
	Resultaat circulaire na verwerking	**€ -2.587**	**€ -8.756**	**€ 358.119**	**€ 656.793**	**€ 388.309**	**€ 221.454**	**€ 1.148.211**

Het maximum van de egalisatiereserve gemeentefonds is in de meicirculaire 2023 bepaald op € 1.328.373. De reserve heeft momenteel dit maximum bereikt. Het totaal resultaat van de circulaire na verwerking (bovenstaande tabel laatste regel) voor de jaren 2021 t/m 2023 bedraagt € 346.776. Volgens de standaard werkwijze zou dit bedrag worden toegevoegd aan de egalisatiereserve gemeentefonds. Zoals aangegeven is het maximum van deze reserve bereikt en daarom wordt het bedrag van € 346.776 toegevoegd aan het begrotingssaldo 2023.
Op basis van de standaard werkwijze worden de saldi na verwerking (laatste regel bovenstaande tabel) vanaf 2024 gemuteerd in het begrotingssaldo van het betreffende jaar.

Inkoopparagraaf
Niet van toepassing

Personele paragraaf
Niet van toepassing

Communicatieparagraaf
Niet van toepassing

Bijlage(n)
Niet van toepassing

Heythuysen, 24 oktober 2023

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts D.H. Schmalschläger